

A három piramis

PUBLICISZTIKA - LXIV. évfolyam, 7. szám, 2020. február 14.

A Kuthi Csaba alapította Ars Humanica Hungarica Kör 2012 óta minden évben Magyar Civil Becsületrend díjakat ad át. Idén a Stádium 28 Kör és Orosvári Zsolt kapta az elismerést. A Stádium 28 az akadémiai ellenállásért kapja a díjat, Orosvári Zsolt pedig azért az áldozatos munkáért, amivel ágyakkal és klímaberendezésekkel látta el számos magyar kórház gyerekosztályát - civilként. A Stádium 28 Kör munkásságát Csepeli György méltatta, laudációját az alábbiakban közöljük.

Örömmel teszek eleget a felkérésnek, hogy méltassam a Stádium 28 Kör céljait és tevékenységét abból az alkalomból, hogy a kör elnyerte az Ars Humanica Hungarica Kör által alapított Magyar Civil Becsületrend kitüntetését. Nem véletlen, hogy a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagjaiból alakult társadalmi fórum nevét Széchenyi István hármaskönyveinek egyikéről vette.

Széchenyit siratva 1860-ban Arany János azt írja, hogy „Hitel, Világ és Stádium! ti három /Nem kézzel írt könyv, mely bölcsel és tanít, /De a lét és a nemlét közötti határon /Egekbe nyúló hármaskönyv”.

A kör létrehozására 2016-ban tagjait az a felismerés ösztönözte, hogy számos olyan jelenséget észleltek, melyek hazánk fejlődését közép- és hosszú távon súlyosan korlátozhatják. A kört tagjai azzal a szándékkal alapították meg, hogy minél nagyobb nyilvánosságot kapjanak a hazai társadalmi viszonyokkal kapcsolatos tudományos vizsgálatok eredményei és a torzulások lehetséges orvoslására születő javallatok. A kör tevékenysége a problémák feltárására, majd a közvélemény számára történő bemutatására irányul.

A kör megalakulása óta napirenden tartja a szociális minimum, a társadalmi alapjövedelem biztosításának szakmai, társadalmi kérdéseit. A tagok nyitott szemmel kísérik a hazai versenyképesség, az innováció és a vállalkozástámogatások helyzetét, lehetőségeit. A Stádium 28 felhívta a figyelmet a demokratikus nyilvánosság, a sajtószabadság kulcsfontosságú szerepére a társadalomban. A tagok joggal különös jelentőséget tulajdonítanak a tudomány, az oktatás, a kultúra szabadságának. Ráirányítják a figyelmet a kisebbségek, a menekültek nyugtalanító helyzetére, a gyűlöletkeltés veszélyeire. A kör különösen aggasztónak tartotta a természettudományos és matematikaoktatás ügyének sanyarú kezelését, végzetesnek látta a szűk körű szakképzés bevezetésének következményeit. A tagok nyugtalanítóan ítélték a tudomány finanszírozása, a központosított, ellenőrizetlen, nemzetközi beágyazódás nélküli támogatáselosztások ügyét.

A 2016-ban megfogalmazott aggályok időközben beigazolódtak, s tovább sokasodtak. A Stádium 28 Kör tevékenysége arra figyelmeztet, hogy Széchenyi István üzenete könyvei megjelenése után, 190 évvel később aktuálisabb, mint valaha. A Stádium 28 Kör kénytelen-kelletlen visszatért a kezdetekhez.

Széchenyi érzékletes leírása szerint a magyar rossz kenyérrel, savanyú borral, hitvány baromfival, kemény hússal él „több esztendőig olyan házban, melyben bűdös szag, számtalan szunyog, bolha, csimasz, csótány, egér van, füstölög a kályha, közel éles haranghoz, munkás kovácshoz vagy oly udvarban, hol sok a kutya, szám nélkül a lud, kacska, tyúk, szűk csizma s nadrág, melyben nem léphetni, fogfájás, ostoba cseléd, süket szakács, sánta paripa, részeg kocsis, unalmasokkal társalkodás, szomszédban hegedű-trombita tanuló, magyarul nem tudó hazafi.”

Ma is az a kérdés, mint 1830-ban, hogy a magyar miért nem bírja magát oly jól, mint körülményei engednék. A válasz titkát a lét és nemlét közötti határon egekbe nyúló három piramis őrzi. A Stádium 28 Kör arra figyelmeztet, hogy ideje ezekbe a piramisokba bemerészkednünk, hogy azok kamráiban szembesüljünk a félelem és a hideg tisztelet lelkünket lebélyező kötéseivel, az önmagunk által magunkra rakott bilincsekkel, az öncsalással, a popularitás tömjénje okozta kábultsággal, a pazarlással, a

parlagisággal, a panaszkodással, mások hibáztatásával. Ma újra sokan vannak, akik „szomorúan füttyörészik a mohácsi veszedelem nótáját, s azt hiszik, ott van koporsója minden Scythia fénynek”.

A Stádium 28 Kör segít bennünket abban, hogy meghalljuk Széchenyi üzenetét, aki azt mondja, „az okos ember nem néz annyira háta mögé, mint inkább maga elibe, s elveszett kincse siratása helyett inkább azt tekinti, s vizsgálja, mit menthetett meg, s avval beelégedni, s lasankint többet szerezni iparkodik”.

Széchenyi azt üzeni, hogy a nemzetek ereje ma már nem a vadságon és a fanatizmuson, hanem a tökéletes kiműveltségen épül. Mint a *Hitel*ben írja, „parasztgazdának elég a természetes ész, de már annak, ki ország dolgaiban vesz részt, az egész egyetem rugói, lánczai és kapcsairól világos értelemmel bírnia kell, s nincs oly genie, mely természetes eszével mai időkben szükséges theoriák s jól megszerkesztett tudományok híját pótolhatná ki”.

Igazibb súly – mondja Széchenyi – az emberi agyvelőnél nincs. A nemzet igazi hatalma az agyvelő adta lehetőségeket kiaknázó tudományos értelem, melynek több vagy kevesebb léte a nemzet több vagy kevesebb szerencséje. A Magyar Tudós Társaságot alapítója a nemzeti értelem tágításának legerősb eszközeként hozta létre. A Stádium 28 Kör a tudós társaság alapítójának akaratához híven azért száll síkra, hogy a nemzeti közértelem lehető legnagyobb mértékben kifejlődjön, mert az értelem és tudás a legfőbb nemzőök, melyből nemzetiség, honszeretet, közlélek, polgári erény, közboldogság s nemzeti dicsőség fakad.

A Stádium 28 Kör alapítói, tagjainak ereje a lelki függetlenség, melyre ma mindannyiunknak nagy szüksége van, akik nem azt nézik, hogy valaha mik voltunk, hanem azt, hogy idővel mik lehetünk. A Magyar Civil Becsületrend kitüntetése megérdemelten azoknak jut, akik velünk együtt, akikkel ma itt fizikailag és lélekben együtt vagyunk, hisszük, hogy lesz Másik Magyarország, mely nem az, ami van, hanem az, ami lehet.